

UNIwersytet w Białymstoku

Wydział Prawa

Katedra Prawa Międzynarodowego Publicznego

STRESZCZENIE DYSERTACJI NAUKOWEJ

**PRAWNE ASPEKTY POLITYKI TRANSPORTOWEJ UNII
EUROPEJSKIEJ**

mgr Magdalena Majewska-Adamska

Rozprawa doktorska

przygotowana pod kierunkiem naukowym

dra hab. Macieja Perkowskiego, prof. UwB

Białystok 2016

STESZCZENIE

Przedmiotem rozprawy są prawne aspekty polityki transportowej Unii Europejskiej. Tematyka badawcza obejmuje analizę procesu tworzenia, instytucjonalizacji oraz funkcjonowania polityki transportowej Unii Europejskiej. Uchwycenie genezy oraz praktycznego stosowania polityki transportowej Unii Europejskiej wydaje się istotne, zważywszy, że jest to rozległa dziedzina, zarówno pod względem mnogości aktów prawnych, jak i finansowego zaangażowania Unii Europejskiej oraz krajów członkowskich.

W rozprawie podjęto próbę pozytywnej weryfikacji tezy, że polityka transportowa Unii Europejskiej jest uregulowana w sposób niedoskonały, implikujący liczne problemy w sferze stosowania prawa, które powinny w niedługiej przyszłości usystematyzowane. Weryfikacja powyższej tezy możliwa była poprzez przyjęcie celów szczegółowych.

Rozprawę oparto o strukturę siedmiu rozdziałów, z których sześć dotyczy głównie materii europejskiej (w niezbędnym zakresie odnosząc się do poziomu międzynarodowego oraz do poziomu krajowego), natomiast siódmy został poświęcony funkcjonowaniu Polski w obszarze polityki transportowej Unii Europejskiej. Pierwszy rozdział stanowi ogólne wprowadzenie do problematyki transportu. Zawarto w nim definicje podstawowych pojęć z tego zakresu, a także charakterystykę znaczenia transportu dla gospodarki, a szczególnie dla gospodarki Unii Europejskiej. Rozdział drugi poświęcono analizie pojęć: „polityka”, „polityka transportowa” i „prawo transportowe”. Wskazano w nim, że „polityka” jest pojęciem szerszym, które może absorbować niekiedy pojęcie „prawa”. W rozdziale trzecim została przedstawiona ewolucja tworzenia regulacji europejskich w dziedzinie transportu. Prześlędzono zmiany właściwych artykułów prawa pierwotnego na przestrzeni lat. Ponadto uwzględniono zmiany przedmiotowo właściwych aktów prawa wtórnego. Metoda ta pozwoliła na ukazanie, w jakim kierunku podążały Wspólnoty Europejskie i jak przebiegała kontynuacja ich działań w wykonaniu Unii Europejskiej w obrębie polityki transportowej. Kolejny, czwarty rozdział, służy identyfikacji aktualnych podstaw prawnych unijnej polityki transportowej. Uzupełniony został analizą statystyczną rozwoju aktów prawa wtórnego. Zawiera również prezentację orzecznictwa luksemburskiego w zakresie transportu i opis jego wpływu na rozwój polityki transportowej. Ta zaś, nie może być oczywiście analizowana w oderwaniu od prawa międzynarodowego czy też krajowego, stąd też ujęto w treści pracy stosowne nawiązania. W rozdziale piątym zostały scharakteryzowane organy odpowiedzialne za tworzenie regulacji w dziedzinie transportu, jak również organy nadzorujące ich właściwą implementację i stosowanie. Rozdział uzupełniono o prezentację procedur tworzenia oraz

egzekwowania unijnego prawa transportowego. Analiza ważnej dla określenia struktury polityki transportowej Unii Europejskiej warstwy instytucjonalnej i proceduralnej potwierdza tezę uzupełniającą o istnieniu unijnego prawa transportowego. W rozdziale szóstym opisano aktualne problemy polityki transportowej Unii Europejskiej, wskazując na różne perspektywy ich postrzegania tj. perspektywę organów i instytucji Unii Europejskiej, perspektywę krajową oraz perspektywę zewnętrzną. Zwrócono uwagę zwłaszcza na problemy implementacyjne związane ze sposobem formułowania unijnych aktów prawnych, problemy o podłożu *stricte* ekonomicznym (jak niemiecka ustawa o płacy minimalnej) czy o zabarwieniu politycznym (jak kontyngenty przewozowe narzucane przez Rosję). Rozdział siódmy na przykładzie Polski przedstawia zaś politykę transportową Unii Europejskiej na poziomie kraju członkowskiego.

Rozprawę oparto na dokumentach (wiążących i niewiążących), orzecznictwie i literaturze przedmiotu (zarówno polskiej jak i zagranicznej). Oprócz literatury z zakresu prawa wykorzystano pozycje z zakresu nauk ekonomicznych, gdyż to głównie one zawierają szczegółowe opisy funkcjonowania transportu w Unii Europejskiej.

Słowa klucze: polityka transportowa UE, prawo transportowe UE, system instytucjonalny UE.

*Magdalena
Majewska-Adamowska*